

ÜHELT POOLT
EUROOPA ÜHENDUSE JA SELLE LIIKMESRIIKIDE NING TEISELT POOLT
INDONEESIA VABARIIGI VAHELINE
LAIHAARDELISE PARTNERLUSE JA KOOSTÖÖ RAAMLEPING

EUROOPA ÜHENDUS

(edaspidi „ühendus”) ning

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI VABARIIK,

MALTA,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK

Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Liidu lepingu osalised, edaspidi „liikmesriigid”

ühelt poolt ning

INDONEESIA VABARIIGI VALITSUS

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalised”,

VÕTTES ARVESSE Indoneesia Vabariigi ja ühenduse vahelisi traditsioonilisi sõprussidemeid ning neid ühendavad tihedad ajaloolisi, poliitilisi ja majanduslikke sidemeid,

NING ARVESTADES, et lepinguosalised omistavad oma vastastikuse suhte laiahaardelisusele erilist tähtsust,

KINNITADES VEEL KORD lepinguosaliste otsust järgida ÜRO põhikirjas sätestatud põhimõtteid,

KINNITADES VEEL KORD lepinguosaliste kohustust järgida, edendada ja kaitsta demokraatia põhimõtteid ja põhilisi inimõigusi, õigusriigi põhimõtteid, rahu ja rahvusvahelist õigust, nagu on sätestatud muu hulgas ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, Rooma statuudis ja muudes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, mis on kohaldatavad mõlema lepinguosalise suhtes,

KINNITADES VEEL KORD Indoneesia Vabariigi suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja rahvuslikku ühtsust,

KINNITADES VEEL KORD oma otsust järgida õigusriigi ja hea valitsemistava põhimõtteid ja soovi edendada oma rahvaste majanduslikku ja sotsiaalset arengut, järgides seejuures säästva arengu põhimõtet ja keskkonnakaitse nõudeid,

KINNITADES VEEL KORD, et rahvusvahelist üldsust puudutavad rängimad kuriteod ei või jääda karistamata ja need keda sellistes tegudes süüdistatakse, tuleb kohtu alla anda ning neid süüdimõistmise korral nõuetekohaselt karistada, ning süüdistusprotsessi tõhusus tuleb tagada riiklike meetmete võtmise ja üleilmse koostöö tugevdamise abil,

VÄLJENDADES täielikku pühendumist võidelda kõigi riigiüleste organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vormide vastu kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas inimõigusi käsitlevate õigusaktidega, samuti humanitaarpõhimõtetega, mis käsitlevad rände- ja pagulasküsimusi, ning rahvusvahelise humanitaarõigusega, ning luua tulemuslik rahvusvaheline koostöö ja vahendid kuritegevuse ja terrorismi likvideerimise tagamiseks,

NING ARVESTADES, et lepinguosalistes tõdevad, et asjaomaste rahvusvaheliste konventsioonide ja muude asjaomaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide, sealhulgas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 vastuvõtmine kinnitab kogu rahvusvahelise üldsuse kohustust võidelda massihävitusrelvade leviku vastu,

TUNNUSTADES vajadust suurendada vastavalt rahvusvahelisele õigusele desarmeerimist ja tugevdada relvade leviku tõkestamise kohustusi, muu hulgas, et likvideerida massihävitusrelvade poolt kujutatav oht,

TUNNUSTADES Euroopa Majandusühenduse ja Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEANi) liikmesriikide Indoneesia, Malaisia, Filipiinide, Singapuri ja Tai vahel 7. märtsil 1980. aastal sõlmitud koostöölepingu ja järgnevate ühinemisprotokollide tähtsust,

TUNNUSTADES lepinguosalistes vaheliste olemasolevate suhete tugevdamise tähtsust, et tihendada nendevahelist koostööd ja kindlustada nende ühist tahet, süvendada ja mitmekesistada oma suhteid vastastikku huvi pakkuvates valdkondades võrdsuse, diskrimineerimisest hoidumise, looduskeskkonna hoidmise ja vastastikuse kasu alusel,

KINNITADES nende soovi tugevdada, täielikus kooskõlas regionaalsel tasandil astutavate sammudega, ühenduse ja Indoneesia Vabariigi vahelist ühistele väärtustele rajatud vastastikku kasulikku koostööd,

VASTAVALT asjaomastele seadustele ja eeskirjadele,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES.

I JAOTIS

ISELOOM JA ULATUS

ARTIKKEL 1

Üldpõhimõtted

1. Demokraatia põhimõtetest ja põhilistest inimõigustest kinnipidamine, nagu see on sätestatud ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, mis on kohaldatavad mõlema lepinguosalise suhtes, on aluseks mõlema lepinguosalise sise- ja välispoliitikale ning moodustab käesoleva lepingu olulise osa.
2. Lepinguosalised kinnitavad oma ühiseid väärtusi, nagu need on väljendatud ÜRO põhikirjas.
3. Lepinguosalised kinnitavad oma kohustusi edendada säästvat arengut, teha koostööd kliimamuutuste valdkonnas ja aidata kaasa aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele.
4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord abi tulemuslikkust käsitlevast 2005. aasta Pariisi deklaratsioonist lähtuvaid kohustusi ja lepivad kokku tugevdada koostööd, et parandada veelgi arengunäitajaid.

5. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et jäävad kindlaks heade valitsemistavade ja õigusriigi põhimõtetele, sealhulgas kohtusüsteemi sõltumatuse ja korruptsioonivastase võitluse põhimõtetele.
6. Partnerlus- ja kootöölepingu rakendamine tugineb võrdsuse ja vastastikuse kasu põhimõtetele.

ARTIKKEL 2

Koostööeesmärgid

Kahepoolse partnerluse tugevdamiseks korraldavad lepinguosalised laiahaardelise dialoogi ja edendavad edasist omavahelist koostööd kõigis vastastikust huvi pakkuvates valdkondades. Jõupingutused on suunatud eelkõige järgmisele:

- a) aluse panemine kahepoolsele ja kõigil asjaomastel regionaalsetel ja rahvusvahelistel foorumitel ning organisatsioonides tehtavale koostööle;
- b) vastastikuselt kasuliku kaubanduse ja investeeringute arendamine lepinguosaliste vahel;
- c) aluse panemine kõigis vastastikust huvi pakkuvates investeeringute ja kaubandusega seotud küsimustes tehtavale koostööle eesmärgiga soodustada kauba- ja investeeringuvoogude liikumist ning kõrvaldada investeeringute ja kaubavahetuse teelt takistused, vajaduse korral praeguste ja tulevaste piirkondlike EÜ ja ASEANi algatuste abil;

- d) aluse panemine koostööle muudes vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, nimelt turismi- ja finantsteenuste, maksu- ja tollipoliitika, makromajanduspoliitika, tööstuspoliitika ja väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate, infoühiskonna, teaduse ja tehnika, energeetika, transpordi ja transpordikindluse, hariduse ja kultuuri, inimõiguste, keskkonna ja loodusvarade, sealhulgas merekeskkonna, metsanduse, põllumajanduse ja maaelu arengu, merendus- ja kalandusalase koostöö, tervishoiu, toiduohutuse, loomatervishoiu, statistika, isikuandmete kaitse, riigi- ja avaliku halduse ajakohastamise alase koostöö ja intellektuaalomandi õiguste valdkonnas;
- e) aluse panemine koostööle rändeküsimustes, sealhulgas seoses seadusliku ja ebaseadusliku rändega, inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubandusega;
- f) aluse panemine koostööle inimõiguste ja õigusasjade valdkonnas;
- g) aluse panemine koostööle massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks;
- h) aluse panemine koostööle terrorismi ja selliste riigiüleste kuritegudega võitlemisel nagu ebaseaduslike uimastite ja nende lähteainete tootmine ja nendega kaubitsemise ning rahapesu;
- i) mõlema lepinguosalise praeguse kaasatuse tugevdamine asjaomastes allpiirkondlikes ja piirkondlikes koostööprogrammides, samuti võimaliku kaasatuse julgustamine;
- j) mõlema lepinguosalise renomee tõstmine teineteise piirkondades;
- k) inimestevahelise mõistmise edendamine erinevate valitsusväliste üksuste (mõttekojad, akadeemilised ringkonnad, kodanikuühiskond ja meedia) vahelise koostöö abil seminaride, konverentside, noortealgatuste ja muu tegevuse vormis.

ARTIKKEL 3

Massihävitusrelvade leviku tõkestamine

1. Lepinguosalisel on seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riiklikul kui mitteriiklikul tasandil on üheks kõige tõsisemaks ohuks rahvusvahelisele stabiilsusele ja julgeolekule.
2. Lepinguosalisel lepivad seepärast kokku, et teevad koostööd ning aitavad kaasa massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastasele võitlusele, tagades desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevate mitmepoolsete lepingute või konventsioonide ning muude mitmepoolselt läbiräägitud kokkulepete ja ÜRO põhikirja kohaste rahvusvaheliste kohustuste täieliku täitmise ja rakendamise riiklikul tasandil. Lepinguosalisel lepivad kokku, et kõnealune säte on üks käesoleva lepingu olulistest tingimustest.
3. Lepinguosalisel lepivad kokku, et teevad kahepoolset koostööd meetmete võtmisel massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastast võitlust käsitlevate, mõlemale lepinguosalisele kohaldatavate rahvusvaheliste õigusaktide rakendamise parandamiseks teabe, eksperdiarvamuste ja kogemuste vahetamise kaudu.
4. Lepinguosalisel lepivad kokku koostöös massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamisel, aitama sellele kaasa võttes meetmeid asjaomastele rahvusvaheliste õigusaktidele allakirjutamiseks, nende ratifitseerimiseks või vajaduse korral nendega liitumiseks ning nende täielikuks rakendamiseks.

5. Lisaks lepivad lepinguosalisised kokku koostöös leviku tõkestamiseks mõeldud tõhusa riikliku ekspordikontrolli loomisel nii massihävitusrelvadega seotud kaupade transiidi kui ka ekspordi kontrollimiseks, sealhulgas massihävitusrelvadega seotud kahesuguse kasutusega tehnoloogiate lõppkasutuse jälgimiseks, ning kehtestades ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise eest karmid karistused.
6. Lepinguosalisised on lepivad kokku algatada korrapärane poliitiline dialoog, et eelnevalt nimetatud toiminguid toetada ja kooskõlastada. Selline dialoog võib toimuda piirkondlikul tasandil.

ARTIKKEL 4

Õiguslane koostöö

1. Lepinguosalisised teevad eelkõige seisukohtade ja eksperdiarvamuste vahetamise ning suutlikkuse tõstmise kaudu koostööd küsimustes, mis on seotud nende õigussüsteemide, seaduste ja õiguslike institutsioonidega, sealhulgas nende tõhususega. Lepinguosalisised püüavad oma volituste ja pädevuse piires arendada vastastikust õigusabi kriminaalasjades ja väljaandmise alal.
2. Lepinguosalisised kinnitavad veel kord, et rahvusvahelist üldsust puudutavad rängimad kuriteod ei või jääda karistamata ja need, keda sellistes tegudes süüdistatakse tuleb kohtu alla anda ning neid süüdimõistmise korral nõuetekohaselt karistada.
3. Lepinguosalisised lepivad kokku koostöös riiklikku inimõiguste tegevuskava (2004–2009) käsitleva presidendi määruse rakendamisel, sealhulgas selliste rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktide ratifitseerimise ja rakendamise ettevalmistamisel nagu genotsiidi vältimise ja karistamise konventsioon ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut.
4. Lepinguosalisised on üksmeelel temaatilise dialoogi kasulikkuses.

ARTIKKEL 5

Koostöö terrorismivastase võitluse alal

1. Lepinguosalisel, kinnitades veel kord terrorismivastase võitluse tähtsust, lepivad kokku koostöös terroriaktide vältimisel ja tõkestamisel, vastavalt kohaldatavatele rahvusvahelistele konventsioonidele, sealhulgas inimõigusi käsitlevatele õigusaktidele ja rahvusvahelisele humanitaarõigusele, samuti lepinguosaliste õigusaktidele ja eeskirjadele ning võttes arvesse ÜRO üleilmset terrorismivastast strateegiat, mis sisaldub ÜRO Peaassamblee 8. septembri 2006. aasta resolutsioonis nr 60/288, ning ELi ja ASEANi 28. jaanuari 2003. aasta ühisdeklaratsiooni koostöö kohta terrorismivastases võitluses.
2. Lepinguosalisel teevad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1373 ja teiste asjaomaste ÜRO resolutsioonide, rahvusvaheliste konventsioonide ja mõlema lepinguosalise suhtes kohaldatavate õigusaktide rakendamise raames koostööd terrorismi vastu võitlemisel, kõnealune koostöö hõlmab järgmist:
 - terrorirühmituste ja nende toetusvõrgustike alane teabevahetus kooskõlas rahvusvaheliste ja riiklike õigusaktidega;
 - terrorismivastases võitluses kasutatavaid vahendeid ja meetodeid käsitlevate arvamuste vahetamine, sealhulgas tehnilises ja koolitusvaldkonnas, samuti kogemuste vahetamise kaudu terrorismi vältimise alal;

- õiguskaitsealane koostöö, õigusliku raamistiku tugevdamine ja terrorismi levikut soodustavate tingimuste likvideerimine;
- koostöö piirikontrolli ja -halduse edendamisel, tugevdades suutlikkust võrgutöö, koolitus- ja haridusprogrammide loomise, kõrgete ametnike, teadlaste, analüütikute ja operatiivtöötajate vastastikuste külastuste ning seminaride ja konverentside korraldamise abil.

II JAOTIS

KOOSTÖÖ PIIRKONDLIKES JA RAHVUSVAHELISTES ORGANISATSIOONIDES

ARTIKKEL 6

Lepinguosalised vahetavad arvamusi ja teevad koostööd sellistel piirkondlikel ja rahvusvahelistel foorumitel ning organisatsioonides nagu ÜRO, ELi ja ASEANi dialoog, ASEANi Regionaalne Foorum, Aasia-Euroopa kohtumine, ÜRO kaubandus- ja arengukonverents ja Maailma Kaubandusorganisatsioon (edaspidi „WTO”).

III JAOTIS

KAHEPOOLNE JA PIIRKONDLIK KOOSTÖÖ

ARTIKKEL 7

1. Igas valdkonnas, kus toimub käesoleva lepingu kohaselt dialoog ja koostöö, ja tõstes esile kahepoolse koostöö küsimusi, lepivad mõlemad pooled kokku sellega seonduvate meetmete võtmises kas kahepoolse või piirkondliku koostöö tasandil või mõlemal korraga. Asjakohast raamistikku valides püüavad lepinguosalisel maksimeerida kõigi huvitatud isikute osalust ja neile avaldatavat mõju, kasutades seejuures olemasolevaid ressursse parimal võimalikul viisil, arvestades meetmete poliitilist ja institutsioonilist teostatavust ning kindlustades vajaduse korral nende koostöö ühenduse ja ASEANi teiste partnerite ettevõtmistega.
2. Ühendus ja Indoneesia võivad vajaduse korral otsustada laiendada rahalist toetust koostöömeetmetele käesoleva lepinguga hõlmatud või seotud valdkondades vastavalt nende finantsmenetlustele ja ressurssidele. Selline koostöö võib eelkõige hõlmata koolituste korraldamist, õpitubasid ja seminare, asjatundjate vahetamist, uurimusi ja muud lepinguosaliste vahel koostöölastatud tegevust.

IV JAOTIS

KOOSTÖÖ KAUBANDUSE JA INVESTEERINGUTE ALAL

ARTIKKEL 8

Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalisised peavad kahe- ja mitmepoolse kaubavahetuse ja kaubandusega seotud küsimuste üle dialoogi, mille sihiks on kahepoolsete kaubandussidemete tugevdamine ja mitmepoolse kaubandussüsteemi arendamine.
2. Lepinguosalisised kohustuvad mõlemapoolset kasu silmas pidades maksimaalselt soodustama omavahelise kaubavahetuse arengut ja mitmekesistamist. Nad kohustuvad parandama turulepääsu tingimusi, tehes tööd kaubandustõkete kaotamiseks, seda eeskätt mittetariifsete tõkete õigeaegse kaotamise kaudu, ja võttes tarvitusele meetmeid läbipaistvuse suurendamiseks, kusjuures arvestatakse rahvusvaheliste organisatsioonide poolt selles vallas juba saavutatut.
3. Tõdedes, et kaubandusel on arengus asendamatu roll ja et kaubandussoodustuste kavadena antav toetus on osutunud arengumaadele kasulikuks, püüavad lepinguosalisised tihendada sellise abi küsimuses konsulteerimist täielikus kooskõlas WTO eeskirjadega.
4. Lepinguosalisised teavitavad üksteist arengust kaubanduspoliitikas ja kaubandusega seotud poliitikvaldkondades, nagu põllumajandus, toiduohutus, loomatervishoid, tarbijakaitse, ohtlike keemiliste ainete ja jäätmete käitlemine.

5. Lepinguosalisised julgustavad dialoogi pidamist ja koostööd, et arendada kaubandust ja investeerimissidemeid, sealhulgas tehniliste võimaluste loomist probleemide lahendamiseks valdkondades, millele on osutatud artiklites 9–16.

ARTIKKEL 9

Sanitaar- ja fütosanitaarküsimused

Lepinguosalisised arutavad õigusakte, sertifitseerimist ja inspekteerimismenetlust käsitlevaid WTO sanitaar- ja fütosanitaarküsimuste lepingu, rahvusvaheline taimekaitsekonventsiooni, rahvusvahelise episootiaameti ja CODEX Alimentariuse komisjoni raamidesse jäävaid küsimusi ning vahetavad asjaomast teavet.

ARTIKKEL 10

Tehnilised kaubandustõkked

Lepinguosalisised edendavad rahvusvaheliselt tunnustatud standardite kasutamist ning teevad koostööd ja vahetavad teavet vastavushindamismenetluste ja tehniliste normide kohta, seda eriti WTO tehniliste kaubandustõkete lepingu raames.

ARTIKKEL 11

Intellektuaalomandi õiguste kaitse

Lepinguosalised teevad parimatel tavadel põhinevat koostööd intellektuaalomandi kaitse ja kasutamise parandamise ning täitmise tagamise alal. Nimetatud koostöö võib hõlmata teabe ja kogemuste vahetamist sellistes küsimustes nagu intellektuaalomandi õiguste tavad, edendamine, levitamine, kooskõlastamine, haldamine, ühtlustamine, kaitse ja tulemuslik kohaldamine, selliste õiguste rikkumise vältimine, võitlus võltsimise ja piraatluse vastu.

ARTIKKEL 12

Kaubanduse hõlbustamine

Lepinguosalised vahetavad kogemusi ja uurivad võimalusi impordi, ekspordi ja muude tolliprotseduuride lihtsustamiseks, kaubanduseeskirjade läbipaistvamaks muutmiseks ja tollikoostöö, sealhulgas vastastikuse haldusabi mehhanismide arendamiseks, samuti püütakse ühtlustada oma seisukohti ja võtta ühismeetmeid rahvusvaheliste algatuste raames. Lepinguosalised pööravad erilist tähelepanu rahvusvahelise kaubanduse julgeolekumõõdme tugevdamisele, sealhulgas transporditeenustele, ja püüdele saavutada tasakaal kaubavahetuse soodustamise ning pettuste ja hälvete vastase võitluse vahel.

ARTIKKEL 13

Tollikoostöö

Ilma et see mõjutaks teisi käesoleva lepinguga hõlmatud koostöövorme, on mõlemad lepinguosalised käesoleva lepinguga sätestatud institutsionaalses raamistikus väljendanud huvi tollikoostööd ja vastastikust abi käsitleva protokolliga sõlmimise võimaluse vastu tulevikus.

ARTIKKEL 14

Investeeringud

Lepinguosalised soodustavad suuremat investeeringute voogu üksteise investeeringute jaoks stabiilse ja atraktiivse keskkonna loomise kaudu, mille aluseks on järjekindel dialoog, mille eesmärk on parandada teineteisemõistmist ja koostööd investimisküsimustes, haldusmehhanismide uurimine investeeringuvoo soodustamiseks ja investoritele kindla, läbipaistva, avatud ja mittediskrimineeriva investimiskorra kehtestamise edendamine.

ARTIKKEL 15

Konkurentsipoliitika

Lepinguosalised edendavad konkurentsieeskirjade tulemuslikku kehtestamist ja kohaldamist ning teabe levitamist, et suurendada läbipaistvust ja õiguskindlust üksteise turgudel tegutsevate ettevõtjate jaoks.

ARTIKKEL 16

Teenused

Lepinguosalised alustavad järjekindlat dialoogi, mille eesmärk on eelkõige teabe vahetamine teineteise regulatsioonide kohta, teineteise turgudele pääsemise hõlbustamine, kapitali ja tehnoloogia kättesaadavuse parandamine, teenustekaubanduse soodustamine mõlema piirkonna vahel ja kolmandate maade turgudel.

V JAOTIS

KOOSTÖÖ MUUDES VALDKONDADES

ARTIKKEL 17

Turism

1. Lepinguosalised võivad teha koostööd, et parandada teabevahetust ja kehtestada parim tava tasakaalustatud ja säästva turismiarengu tagamiseks kooskõlas Maailma Turismiorganisatsiooni eetikakoodeksiga ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega, mis on aluseks Agenda 21 kohalikule protsessile.

2. Lepinguosalisised võivad arendada koostööd loodusliku ja kultuuripärandi kaitse ja nendega seotud võimaluste maksimeerimise alal, turismi negatiivsete mõjude vähendamisel ja turismiäri soodsa panuse suurendamisel kohaliku kogukonna säästvasse arengusse, muu hulgas ökoturismi arendamise, kohalike kogukondade huvide ja väärikuse austamise ja hotellinduses antava koolituse parandamise teel.

ARTIKKEL 18

Finantsteenused

Lepinguosalisised lepivad kokku finantsteenustelase koostöö tugevdamises vastavalt oma vajadustele ja kooskõlas kummagi poole õigusaktide ning tegevusprogrammidega.

ARTIKKEL 19

Majanduspoliitiline dialoog

1. Lepinguosalisised lepivad kokku koostöös ja teabevahetuse edendamises ning kogemuste jagamises oma majanduslike suundumuste ja majanduspoliitika kohta, samuti kogemuste jagamises majanduspoliitika kohta, sealhulgas piirkondliku majanduskoostöö ja integratsiooni raames.

2. Lepinguosalised püüavad süvendada oma ametiasutuste vahelist dialoogi majandusküsimustes, mis võivad poolte kokkuleppel hõlmata näiteks rahapoliitikat, rahandus-, sealhulgas maksupoliitikat, avaliku sektori rahandust, makroökonomilist stabiliseerimist ja välisvõlga.
3. Lepinguosalised tunnustavad läbipaistvuse suurendamise ja teabevahetuse olulisust, et hõlbustada maksudest kõrvalehoidmise või nende vältimise takistamise meetmete võtmist. Lepinguosalised lepivad kokku koostöö parandamises selles valdkonnas.

ARTIKKEL 20

Tööstuspoliitika ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate koostöö

1. Lepinguosalised lepivad oma majanduspoliitikat ja eesmärgi arvesse võttes kokku tööstuspoliitikaalase koostöö edendamises kõigis sobivates valdkondades, et parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) konkurentsivõimet muu hulgas järgmiselt:
 - vahetades teavet ja kogemusi, kuidas luua raamtingimusi VKEde konkurentsivõime parandamiseks;
 - ettevõtjatevaheliste kontaktide soodustamise, ühisinvesteeringute ja ühisettevõtete asutamise ning teabevõrgustike toetamise teel eeskätt praeguste ühenduse horisontaalprogrammide kaudu, stimuleerides eriti tark- ja riistvara siirdeid partnerite vahel;

- hõlbustades juurdepääsu rahalistele vahenditele ja turgudele, andes teavet ja ergutades uuendusi, vahetades häid rahandustavasid, eelkõige mikro- ja väikeettevõtjate puhul;
 - valitud tööstusvaldkondade ühiste teadusprojektide kaudu ja koostöö kaudu kahepoolselt kokku lepitud standardite ja vastavushindamismenetluste ning tehniliste eeskirjade alal.
2. Lepinguosalised hõlbustavad ja toetavad mõlema poole erasektori asjaomast tegevust.

ARTIKKEL 21

Infoühiskond

Tõdedes, et info- ja sidetehnoloogial on tänapäeval keskne tähtsus ja need on majandusliku ning sotsiaalse arengu jaoks elulise tähtsusega, püüavad lepinguosalised teha koostööd, mis muu hulgas keskendub järgmisele:

- a) infoühiskonna erinevaid külgi (eelkõige elektroonilise side valdkonna poliitikat ja eeskirju, sealhulgas universaalseid teenuseid, litsentseerimist ja üldlubade väljastamist, inimeste privaatsuse ja isikuandmete kaitset ning kontrolliasutuste tõhusust ja sõltumatust) hõlmava laiahaardelise dialoogi hõlbustamine;
- b) ühenduse, Indoneesia ja Kagu-Aasia võrkude ja teenuste ühildumine ja koostalitlusvõime;

- c) uute info- ja sidetehnoloogiate standardiseerimine ja levitamine;
- d) ühenduse ja Indoneesia teaduskoostöö edendamine info- ja sidetehnoloogiate vallas;
- e) info- ja sidetehnoloogiaalased ühised teadusprojektid;
- f) info- ja sidetehnoloogia turvalisusega seotud küsimused ja aspektid.

ARTIKKEL 22

Teadus ja tehnoloogia

1. Lepinguosalisel lepivad oma vastavat poliitikat arvestades kokku koostöös teaduse ja tehnoloogia vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, nagu näiteks energeetika, transport, keskkond, loodusvarad ja tervishoid.
2. Niisuguse koostöö eesmärk on:
 - a) soodustada teadusliku ja tehnoloogilise teabe ning oskusteabe vastastikust vahetamist, seda eriti poliitiliste eesmärkide ja programmide rakendamise küsimustes;
 - b) tugevdada lepinguosaliste teadlaskonna, teaduskeskuste, ülikoolide ja tööstuse vahelisi pikaajalisi sidemeid;

- c) edendada töötajate koolitamist;
- d) edendada muid vastastikku kokku lepitud koostöövorme.

3. Koostöövormideks võivad olla ühised teadusprojektid ja teadlaste vahetus, rahvusvaheliste liikuvusprogrammide kaudu korraldatavad teadlaste kohtumised ja koolitused, mis aitavad teadustööde tulemusi kõige laialdasemalt levitada.

4. Lepinguosalised pooldavad, et selles koostöös osaleksid nende kõrgemad õppeasutused, teaduskeskused ja tootmissektorid ning eelkõige VKEd.

ARTIKKEL 23

Energeetika

Lepinguosalised püüavad suurendada koostööd energeetikasektoris. Selleks lepivad lepinguosalised kokku edendada vastastikuselt kasulikke sidemeid, et:

- a) mitmekesistada energiaallikaid, et parandada varustuskindlust, töötada välja uued ja taastuvad energiaallikad ning teha koostööd tööstusliku energia tarbimise ja varustamisega seonduvates valdkondades;
- b) saavutada koostöös nii tootjate kui ka tarbijatega ratsionaalne energia kasutamine ning tõhustada koostööd kliimamuutustega võitlemisel, sealhulgas Kyoto protokolli puhta arengu mehhanismi kaudu;

- c) toetada tehnosiirdeid, mis on mõeldud energia säästvaks tootmiseks ja tarbimiseks;
- d) tegeleda taskukohase juurdepääsuga energia ja säästva arengu vaheliste seostega.

ARTIKKEL 24

Transport

1. Lepinguosalisel püüavad teha koostööd kõigis vajalikes transpordipoliitika valdkondades eesmärgiga parandada kaupade ja reisijate liikumist, suurendada turvalisust, mere- ja lennuohutust, arendada inimressursse, edendada keskkonnakaitset ja suurendada transpordisüsteemide tõhusust.
2. Sellised koostöövormid võivad muu hulgas hõlmata järgmist:
 - a) vastastikust teabevahetust oma transpordipoliitika ja -tavade kohta, eriti seoses linna-, maa-, siseveeteede- ja meretranspordiga, sealhulgas logistika ja mitmeliigiliste transpordivõrgustike ühildatavuse ja koostalitlusvõimega ning teede, raudteede, sadamate ja lennujaamade haldamisega;
 - b) Euroopa globaalse satelliitnavigatsioonisüsteemi (Galileo) võimalikku kasutamist, keskendudes vastastikust huvi pakkuvatele küsimustele;

- c) lennutranspordi teenuste alast dialoogi, mille eesmärk on lepinguosaliste kahepoolsete suhete edasiarendamine vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas muudatuste tegemist olemasolevatesse kahepoolsetesse lennuteenuste kokkulepetesse Indoneesia ja üksikute liikmesriikide vahel, et viia need vastavusse lepinguosaliste vastavate seaduste ja eeskirjadega ning uurida võimalusi lennutranspordialase koostöö edasiarendamiseks;
- d) meretranspordi teenuste alast dialoogi eesmärgiga saavutada piiranguteta juurdepääs rahvusvahelisele mereveoturule ja ärilistel alustel toimivale kaubandusele, loobuma lastijaotusklauslitest, kehtestada võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiimi säte teise lepinguosalise kodanike või firmade poolt opereeritavatele laevadele ja küsimustes, mis on seotud uksest ukseni transporditeenustega;
- e) kehtivate rahvusvaheliste konventsioonidega kooskõlas olevate ohutus-, turvalisus- ja saastamise vältimise nõuete ja eeskirjade rakendamist eelkõige mere- ja õhutranspordi puhul.

ARTIKKEL 25

Haridus ja kultuur

1. Lepinguosalisel lepivad kokku kultuuri ja hariduse vallas toimuva ja vajalikul määral nende erinevustega arvestava koostöö edendamises, et hõlbustada teineteisemõistmist ja teineteise kultuuri tundmist.

2. Lepinguosalisised püüavad võtta kultuurivahetuse edendamiseks vajalikke meetmeid ja teha erinevates kultuurivaldkondades ühisalgatusi, sealhulgas korraldada ühiseid kultuuriüritusi. Sellega seoses otsustavad lepinguosalisised jätkata ka Aasia ja Euroopa Sihtasutuse tegevuse toetamist.
3. Lepinguosalisised on otsustanud konsulteerida ja teha koostööd asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel, nagu UNESCO, ja vahetada seisukohti kultuurilise mitmekesisuse kohta, sealhulgas sellise arengu kohta nagu UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni ratifitseerimine ja rakendamine.
4. Lepinguosalisised panevad rõhku meetmetele, mille eesmärk on luua püsivad sidemed nende vastavate konkreetsete asutuste vahel ja toetada teabe ja väljaannete, oskusteabe, üliõpilaste, ekspertide ja tehniliste ressursside vahetamist, et edendada info- ja sidetehnoloogiat ning haridust ning kasutades ühenduse Kagu-Aasia haridus- ja kultuuriprogrammide rahastamisvahendite võimalusi ja mõlema lepinguosalise valdkonnas saadud kogemusi. Mõlemad pooles edendavad ka Erasmus Munduse programmi rakendamist.

ARTIKKEL 26

Inimõigused

1. Lepinguosalisised on lepivad kokku koostöös inimõiguste edendamise ja kaitse alal.

2. Selline koostöö võib muu hulgas hõlmata järgmist:
 - a) Indoneesia riikliku inimõiguste tegevuskava rakendamise toetamist,
 - b) inimõiguste edendamist ja haridust,
 - c) inimõigustega seotud institutsioonide tugevdamist.
3. Lepinguosalised on üksmeelel temaatilise dialoogi kasulikkuses.

ARTIKKEL 27

Keskkond ja loodusvarad

1. Lepinguosalised lepivad kokku loodusvarade ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamises ja säästvas haldamises kui praeguste ja tulevaste põlvkondade arengu aluses.
2. Lepinguosalised võtavad käesoleva lepingu kohase tegevuse puhul arvesse nii säästva arengu ülemaailmse tippkohtumise tulemusi kui ka asjaomaste kahepoolsete, mõlema lepinguosalise suhtes kohaldatavate keskkonnakokkulepete rakendamist.
3. Lepinguosalised püüavad jätkata koostööd piirkondlike keskkonnaprogrammide raames, eriti seoses:
 - a) keskkonnaalase teadlikkuse ja õiguskaitsealase suutlikkusega;

- b) suutlikkuse suurendamisega kliimamuutuste ja energiatõhususega seonduva teadus- ja arendustegevuse, kliimamuutuste ja kasvuhooneefekti seire ja analüüsi, vähendamise- ja kohandamisprogrammide valdkonnas;
 - c) suutlikkuse suurendamisega mitmepoolsetes, sealhulgas bioloogilist mitmekesisust, bioloogilist ohutust ja ohustatud looduslike looma- ja taimeliikide rahvusvahelise kauplemise konventsiooni käsitlevates keskkonnakokkulepetes osalemiseks ja nende rakendamiseks;
 - d) keskkonnatehnoloogiate, toodete ja teenuste edendamisega, sealhulgas suutlikkuse suurendamisega keskkonnajuhtimissüsteemide ja ökomärgise valdkonnas;
 - e) ohtlike ainete, ohtlike jäätmete ja muude jäätmete ebaseadusliku üle piiri toimetamise vältimisega;
 - f) ranna- ja merekeskkonnaga, selle säilitamise, saaste ja halvenemise kontrollimisega;
 - g) osalemisega keskkonnakaitstes ja säästvas arengus kohalikul tasandil;
 - h) muldade ja maa haldamisega;
 - i) meetmete võtmisega piiriülese sudureoste vastu.
4. Lepinguosaliselised soodustavad vastastikust juurepääsu valdkonna programmidele, arvestades seejuures nende programmide eritingimustega.

ARTIKKEL 28

Metsandus

1. Lepinguosalisid lepivad kokku vajaduses kaitsta, säilitada ja säästvalt hallata metsaressursse ja nende bioloogilist mitmekesisust, et praegused ja tulevased põlvkonnad nendest kasu saaksid.
2. Lepinguosalisid püüavad jätkata koostööd, et parandada metsa- ja maatulekahjude haldamist, võitlust ebaseadusliku metsaraie ja sellega seotud kaubanduse vastu, metsahaldust ja säästva metsahalduse edendamist.
3. Lepinguosalisid töötavad välja koostööprogrammid, muu hulgas järgmised:
 - a) koostöö asjaomaste rahvusvaheliste, piirkondlike ja kahepoolsete foorumitega selliste õigusaktide edendamiseks ja koostamiseks, mis käsitlevad ebaseaduslikku metsaraiet ja sellega seotud kaubandust;
 - b) suutlikkuse tõstmine, teadus- ja arendustegevus,
 - c) säästva metsandussektori arengu toetamine;
 - d) metsa sertifitseerimise arendamine.

ARTIKKEL 29

Põllumajandus ja maaelu areng

Lepinguosalised lepivad kokku koostöö parandamises põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas. Koostöövaldkonnad, mida on muu hulgas võimalik täiendavalt arendada, on järgmised:

- a) põllumajanduspoliitika ja põllumajanduse üldised väljavaated rahvusvahelisel tasandil;
- b) võimalused eemaldada kaubandustõkked teravilja ja kariloomadega ning teravilja- ja loomakasvatussaadustega kauplemise teelt;
- c) maapiirkondade arengupoliitika;
- d) teravilja- ja elusloomade ning kaitstud geograafiliste tähiste kvaliteedipoliitika;
- e) turu arendamine ja rahvusvaheliste kaubandussuhete edendamine;
- f) säästva põllumajanduse arendamine.

ARTIKKEL 30

Merendus ja kalandus

Lepinguosalised julgustavad kahe- ja mitmepoolset merendus- ja kalandusalast koostööd, eelkõige säästva ja vastutustundliku merenduse ja kalanduse arendamiseks ja haldamiseks.

Koostöövaldkonnad võivad hõlmata järgmist:

- a) teabevahetus;
- b) säästva ja vastutustundliku pikaajalise merendus- ja kalanduspoliitika toetamine, sealhulgas ranniku- ja mereressursside säilitamine ja haldamine;
- c) jõupingutuste edendamine ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks ja sellega võitlemiseks ning
- d) turgude arendamine ja nende suutlikkuse suurendamine.

ARTIKKEL 31

Tervis

1. Lepinguosaliselised lepivad kokku koostöös tervishoiusektori vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, et tugevdada tegevust teaduse, tervishoiusüsteemi haldamise, toitumise, farmaatsiatoodete, ennetava meditsiini, peamiste nakkushaiguste (linnugriip ja pandeemiline griip, HIV/AIDS, SARS) ja mittenakkavate haiguste (vähk ja südameveresoonkonna haigused, liiklusõnnetustes saadud vigastused ja muud ohud tervisele, sealhulgas uimastisõltuvus) valdkonnas.
2. Koostööd tehakse peamiselt järgmistes vormides:
 - a) teabe ja kogemuste vahetus eelnevalt nimetatud valdkondades;

- b) epidemioloogiaalased programmid ja tervishoiuteenuste detsentraliseerimine, tervishoiu rahastamine, kogukonna osaluse suurendamine ning tervishoiuteenuste haldamine;
- c) suutlikkuse suurendamine tehnilise toetuse abil, kutseharidusprogrammide arendamine;
- d) tervishoiuteenuseid parandavad programmid ja toetustegevus, sealhulgas imikute ja emade suremuse vähendamiseks.

ARTIKKEL 32

Statistika

Lepinguosalised lepivad kokku, et kooskõlas ühenduse ning ASEANi vahelise praeguse statistikaalase koostööga edendatakse statistiliste meetodite ja tegevuspraktika, sealhulgas statistiliste andmete kogumise ja levitamise ühtlustamist nii, et oleks võimalik kasutada mõlemale poolele vastuvõetaval viisil statistikat kaupade ja teenustega kauplemise ja üldisemalt mis tahes muu käesoleva lepinguga hõlmatud valdkonna kohta, mille andmeid on võimalik statistiliselt töödelda, see tähendab koguda, analüüsida ja levitada.

ARTIKKEL 33

Isikuandmete kaitse

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et nimetatud valdkonnas võetakse kohustusi ühise eesmärgi nimel, milleks on isikuandmete kaitse taseme parandamine, pidades silmas parimaid rahvusvahelisi tavasid, mis on näiteks sätestatud ÜRO suunistes isikuandmete elektrooniliste failide kasutamise reguleerimise kohta (ÜRO üldkogu 14. detsembri 1990. aasta resolutsioon nr 45/95).
2. Isikuandmete kaitse alane koostöö võib muu hulgas hõlmata ka tehnilist tuge teabe- ja eksperdiarvamuste vahetamise näol, võttes arvesse lepinguosaliste seadusi ja eeskirju.

ARTIKKEL 34

Ränne

1. Lepinguosalised kinnitavad veelkord oma territooriumide vaheliste rändevoogude juhtimisel tehtavate ühiste jõupingutuste tähtsust ja koostöö tugevdamiseks alustavad nad laiapõhjalist dialoogi, mis käsitleb kõiki rändealaseid küsimusi, sealhulgas ebaseaduslikku rännet, inimeste ebaseaduslikku üle piiri toimetamist ja inimkaubandust, samuti nende isikute kaitsmist, kes vajavad rahvusvahelist kaitset. Mõlemad lepinguosalised kaasavad rändeküsimused oma riiklikesse majandus- ja sotsiaalarengu strateegiatesse. Mõlemad lepinguosalised lepivad rändeküsimustega tegelemisel kokku humanitaarpõhimõtetest kinnipidamises.

2. Lepinguosaliste koostöö aluseks peaksid olema konsulteerimise käigus koostatud konkreetsed vajaduste hinnangud ja koostöö peaks toimuma lepinguosaliste asjaomaste kehtivate õigusaktide kohaselt. Koostöös keskendutakse muu hulgas järgmisele:

- a) rände algpõhjustega tegelemine;
- b) mõlema lepinguosalise suhtes kohaldatavate asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktidega kooskõlas oleva riikliku õiguse ja tavade väljatöötamine ja rakendamine, eelkõige, et tagada mittetagasisaatmise põhimõttest kinnipidamine;
- c) vastastikust huvi pakkuvad küsimused, mis käsitlevad viisasid, reisidokumente ja piirikontrolli haldamist;
- d) isikute maale lubamise eeskirjad, samuti riiki lubatud isikute õigused ja seisund, riigis seaduslikult elavate mittekodanike õiglane kohtlemine ja integreerimine, hariduse andmine ja koolitamine ning rassismi ja ksenofoobia vastased meetmed;
- e) tehniliste ja inimressursside suurendamine;
- f) tulemusliku ja ennetava ebaseadusliku rände, inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastase poliitika väljatöötamine, mis hõlmaks ka inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise võrgustikega võitlemist ning selliste võrgustike ohvriks langenud isikute kaitsmise meetodeid;
- g) riigis ebaseaduslikult viibivate isikute humaansel ja inimväärikal moel tagasi saatmine, sealhulgas nende vabatahtliku tagasipöördumise soodustamine ja selliste isikute tagasivõtmine vastavalt lõikele 3.

3. Ebaseadusliku sissetuleku vältimiseks ja kontrollimiseks tehtava koostöö raames ning mõjutamata vajadust kaitsta inimkaubanduse ohvreid, lepivad lepinguosalisel täiendavalt kokku järgmisel:

- a) teha kindlaks oma väidetavad kodanikud ning võtta taotlusel, viivitamata ja ilma edasiste formaalsusteta pärast kodakondsuse tuvastamist tagasi kõik oma kodanikud, kes viibivad ebaseaduslikult liikmesriigi või Indoneesia territooriumil;
- b) võimaldada sel eesmärgil oma tagasivõetud kodanikele nõuetekohane isikutunnistus.

4. Lepinguosalisel lepivad kokku pidada taotlusel läbirääkimisi, et sõlmida leping, mis reguleerib lepinguosaliste erikohustusi tagasivõtmisel, sealhulgas kohustust oma ja muude riikide kodanike tagasivõtmiseks. Samuti käsitletakse lepingus kodakondsuseta isikute küsimust.

ARTIKKEL 35

Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooniga

Lepinguosalisel lepivad kokku teha koostööd ja anda panus võitlusse organiseeritud, majandus- ja finantskuritegevuse ning korruptsiooniga, pidades täielikult kinni valdkonna olemasolevatest vastastikustest rahvusvahelistest kohustustest, sealhulgas kohustusest teha tulemuslikku koostööd korruptsiooni teel saadud varade ja vahendite tagasisaamiseks. See säte on üks käesoleva lepingu olulistest tingimustest.

ARTIKKEL 36

Koostöö võitluses ebaseaduslike uimastitega

1. Oma õiguslike raamistikke arvestades teevad lepinguosalisel koostööd, et tagada pädevate tervishoiu-, haridus- ja õiguskaitseasutuste, sealhulgas tolliteenuste, sotsiaal- justiits- ja siseküsimuste, seaduslike turueeskirjadega tegelevate asutuste tegevuse tulemusliku koordineerimise teel tasakaalustatud lähenemine eesmärgiga võimalikult suurel määral vähendada ebaseaduslike uimastite pakkumist, nendega kaubitsemist ja nende nõudlust, samuti nende mõju uimastitarbijatele ja ühiskonnale laiemalt, ning tõkestada tulemuslikumalt nende keemiliste lähteainete levikut, mida kasutatakse narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseaduslikul tootmisel.
2. Lepinguosalisel lepivad kokku nende eesmärkide saavutamisel tehtava koostöö vahendites. Meetmed tuginevad poolte vahel kooskõlastatud põhimõtetele, mis lähtuvad asjaomastest rahvusvahelistest konventsioonidest, poliitilisest avaldusest ja 1998. aasta juunis ÜRO Peaassamblee narkootikumidele pühendatud kahekümnenadal eristungjärgul vastu võetud eriavaldusest, mis käsitleb juhiseid nõudluse vähendamiseks narkootikumide järele.
3. Lepinguosaliste vaheline koostöö võib ühendada arvamustevahetust õiguslike raamistike ja parimate tavade üle, samuti tehnilist ja haldusabi järgmistes valdkondades: uimastite kuritarvitamise vältimine ja uimastisõltuvuse ravi, mis hõlmab mitmeid meetmeid, sealhulgas uimastite kuritarvitamisega seonduva kahju vähendamist, teavet ja järelevalvekeskusi, personali koolitus; narkootikumide alane teadustöö; õiguslast- ja politseikoostööd ning narkootiliste ja psühhotroopsete ainete valmistamiseks vajalike keemiliste lähteainete leviku tõkestamist. Lepinguosalisel võivad vastastikusel kokkuleppel teha koostööd ka muudes valdkondades.

4. Lepinguosalisised võivad teha koostööd jätkusuutlike alternatiivsete arengupõhimõtete väljatöötamisel, mis on mõeldud ebaseaduslike uimastite, eelkõige kanepi kasvatamise võimalikult suuremahuliseks vähendamiseks.

ARTIKKEL 37

Koostöö võitluses rahapesuga

1. Lepinguosalisised lepivad kokku vajaduses teha tööd ja koostööd, et vältida oma rahandussüsteemide kasutamist kuritegelikul, näiteks uimastikaubanduse ja korrupsiooni teel saadud tulu pesemiseks.
2. Mõlemad lepinguosalisised lepivad kokku koostöös tehnilise ja haldusabi valdkonnas, mis on mõeldud rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse, sealhulgas kuritegelikul teel saadud varade või vahendite tagastamise mehhanismide tõhusaks toimimiseks ning eeskirjade väljatöötamiseks ja rakendamiseks.
3. Koostöö võimaldab asjaomase teabe vahetamist vastavalt õiguslikule raamistikule ja selliste rahapesuga ja terrorismi rahastamisega võitlemiseks vajalike standardite kehtestamist, mis oleksid võrdväärsed ühenduse ja selles valdkonnas tegevate asjaomaste rahvusvaheliste organite, näiteks rahapesuvastase töökonna poolt kehtestatud standarditega.

ARTIKKEL 38

Kodanikuühiskond

1. Lepinguosalised tunnistavad organiseerunud kodanikuühiskonna, eelkõige akadeemiliste ringkondade, rolli ja võimalikku panust käesoleva lepingu kohases dialoogis ja koostööprotsessis ning lepivad kokku tulemusliku dialoogi pidamises organiseerunud kodanikuühiskonnaga ja selle suuremas kaasatuses.
2. Vastavalt demokraatia põhimõtetele ja mõlema lepinguosalise seadustele ja eeskirjadele võib organiseerunud kodanikuühiskond:
 - a) osaleda riikliku tasandi poliitika kujundamises;
 - b) saada arengu- ja koostööstrateegiate ja valdkondliku poliitika kohta teavet ning osaleda nende kohta korraldatavatel konsultatsioonidel, eriti kodanikuühiskonda ennast puudutavates valdkondades ja seda arenguprotsessi kõigil etappidel;
 - c) hallata läbipaistvalt kõiki rahalisi vahendeid, mis talle tegevuse toetamiseks on eraldatud;
 - d) osaleda koostööprogrammide rakendamisel, sealhulgas suutlikkuse tõstmisel endaga seotud valdkondades.

ARTIKKEL 39

Koostöö riigi ja avaliku halduse ajakohastamisel

Lepinguosalised lepivad pärast vastastikuse konsulteerimise teel korraldatud vajaduste hindamist kokku teha koostööd oma avaliku halduse ajakohastamisel, muu hulgas:

- a) korraldustõhususe parandamisel;
- b) institutsioonide tulemuslikkuse tõstmisel teenuste osutamisel;
- c) avalike ressursside haldamise läbipaistvuse ja aruandekohustuslikkuse tagamisel;
- d) õigusliku ja institutsioonilise raamistiku tugevdamisel;
- e) poliitika kavandamis- ja rakendusvõimekuse kujundamisel (avalike teenuste osutamine, eelarve koostamine ja täitmine, võitlus korruptsiooniga);
- f) kohtusüsteemi tugevdamisel;
- g) õiguskaitsemehhanismide ja -asutuste täiustamisel.

ARTIKKEL 40

Koostööviisid

1. Lepinguosalisid lepivad kokku, et käesoleva lepinguga seatud koostööeesmärkide täitmiseks on lepinguosalisid nõus eraldama vajalikke vahendeid, sealhulgas rahalisi vahendeid, niivõrd kui nende kummagi ressursid ja kehtivad eeskirjad seda võimaldavad.
2. Lepinguosalisid julgustavad Euroopa Investeerimispanka jätkama oma tegevust Indoneesias vastavalt panga töökorrale ja rahastamiskriteeriumitele ja Indoneesia seadustele ja eeskirjadele.

VI JAOTIS

INSTITUTIONAALNE RAAMISTIK

ARTIKKEL 41

Ühiskomitee

1. Lepinguosalisid lepivad kokku moodustada käesoleva lepingu raames ühiskomitee, mis koosneks mõlema poole võimalikult kõrgetasemelistest esindajatest, kelle ülesandeks on:
 - a) tagada käesoleva lepingu nõuetekohane toimimine ja rakendamine;

- b) määrata kindlaks prioriteedid lepingu eesmärkide saavutamiseks;
- c) lahendada lepingu kohaldamisel või tõlgendamisel tekkivad erimeelsused;
- d) teha soovitusi käesolevale lepingule alla kirjutanud lepinguosalistele, et edendada lepingu eesmärke ja vajaduse korral tegeleda lepingu kohaldamisel või tõlgendamisel esinevate kõrvalekalletega.

2. Ühiskomitee koguneb tavaliselt vähemalt iga kahe aasta tagant vaheldumisi Indoneesias ja Brüsselis, vastastikusel kokkuleppel määratud kuupäeval. Lepinguosaliste vahelise kokkuleppega võidakse kokku kutsuda ka ühiskomitee erakorralisi koosolekuid. Ühiskomitee eesistujaks on lepinguosalisel vaheldumisi. Ühiskomitee kohtumiste päevakord määratakse kindlaks lepinguosaliste kokkuleppega.

3. Ühiskomitee võib moodustada spetsiaalseid töörühmi, kes abistaksid teda ta ülesannete täitmisel. Need töörühmad annavad igal ühiskomitee koosolekul komiteele oma tegevusest põhjalikult aru.
4. Lepinguosalised lepivad kokku, et ühiskomitee ülesanne on ka tagada kõigi ühenduse ja Indoneesia vahel teatud valdkondades sõlmitud või sõlmitavate lepingute või protokollide nõuetekohane toimimine.
5. Ühiskomitee võtab käesoleva lepingu kohaldamiseks vastu oma töökorra.

VII JAOTIS

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 42

Arendusklausel

1. Lepinguosalised võivad vastastikusel nõusolekul käesolevat lepingut muuta, läbi vaadata ja laiendada, et suurendada koostööd, sealhulgas täiendades lepingut konkreetset sektorit või tegevust käsitlevate lepingute või protokollidega.
2. Käesoleva lepingu rakendamiseks võivad lepinguosalised esitada soovitusi koostöö laiendamise kohta, võttes arvesse lepingu kohaldamisel saadud kogemusi.

ARTIKKEL 43

Muud lepingud

1. Ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu asjaomaste sätete kohaldamist, ei mõjuta käesolev leping ega selle põhjal võetavad meetmed mingil moel Euroopa Liidu liikmesriikide volitusi teha kahepoolset koostööd Indoneesiaga või sõlmida vajaduse korral Indoneesiaga uusi partnerlus- ja koostöölepinguid.
2. Käesolev leping ei mõjuta asjaomase lepinguosalise poolt kolmandate isikute suhtes võetud kohustuste kohaldamist või täitmist.

ARTIKKEL 44

Vaidluste lahendamise kord

1. Mõlemad lepinguosalised võivad teavitada ühiskomiteed mis tahes kõrvalekaldest lepingu kohaldamisel või tõlgendamisel.
2. Ühiskomitee tegeleb kõrvalekalletega vastavalt artikli 41 lõike 1 punktidele c ja d.
3. Kui üks lepinguosalistest leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud käesoleva lepingu järgseid kohustusi, võib ta võtta asjakohaseid meetmeid. Ta edastab enne seda, välja arvatud kiiret tegutsemist nõudvatel erijuhtudel, ühiskomiteele olukorraga põhjalikuks tutvumiseks vajaliku teabe, et püüda leida lepinguosaliste jaoks vastuvõetavat lahendust.

4. Lepinguosalisised lepivad kokku, et käesoleva lepingu õige tõlgendamise ja praktilise kohaldamise seisukohast tähendab lõikes 3 esitatud mõiste "kiiret tegutsemist nõudvad erijuhud" juhtusid, mil üks lepinguosalistest lepingut oluliselt rikub. Oluline rikkumine seisneb:

- (i) lepingust lahtiütlemises vastuolus rahvusvahelise õiguse üldnormidega või
- (ii) lepingu olulise osa rikkumises, nagu seda on kirjeldatud artikli 1 lõikes 1, artikli 3 lõikes 2 ja artiklis 35.

5. Meetmete valimisel tuleb eelistada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Neist meetmetest teatatakse viivitamatult teisele lepinguosalisele ja kui too seda nõuab, peetakse ühiskomitees nende üle nõu.

ARTIKKEL 45

Rajatised

Et hõlbustada käesoleva lepingu raames tehtavat koostööd, on lepivad lepinguosalisised kokku, et annavad kooskõlas mõlema lepinguosalise sise-eeskirjade ja -korraga koostööd ellu viivate nõuetekohaselt volitatud asjatundjate ja ametnike käsutusse nende ülesannete täitmiseks vajaliku vahendid.

ARTIKKEL 46

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse asutamislepinguga hõlmatud territooriumil, kõnealuses lepingus sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Indoneesia territooriumil.

ARTIKKEL 47

Lepinguosaliste määratlus

Käesolevas lepingus tähistab mõiste „lepinguosalised” ühelt poolt ühendust või selle liikmesriike või ühendust ja selle liikmesriike vastavalt nende volitustele ning teiselt poolt Indoneesia Vabariiki.

ARTIKKEL 48

Jõustumine ja kehtivusaeg

1. Käesolev leping jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil viimane lepinguosaline on teatanud vajalike juriidiliste menetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev leping kehtib viis aastat. Lepingut pikendatakse automaatselt ühe aasta kaupa, kui üks lepinguosaline ei teavita teist lepinguosalist kuus kuud enne aasta lõppu kirjalikult oma kavatsusest mitte pikendada käesolevat lepingut.
3. Kõik muudatused tehakse lepingusse lepinguosaliste vahelisel kokkuleppel. Kõik muudatused jõustuvad ainult pärast seda, kui viimane lepinguosaline on teavitanud teist kõikide vajalike formaalsuste täitmisest.
4. Lepinguosaline võib käesoleva lepingu tühistada teisele lepinguosalisele antava kirjaliku denonsseerimisteatega. Tühistamine jõustub kuus kuud pärast seda, kui teine lepinguosaline on teate kätte saanud.

ARTIKKEL 49

Teavitamine

Teavitatakse vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri ja Indoneesia Vabariigi välisministrit.

ARTIKKEL 50

Autentne tekst

Käesolev leping on koostatud bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja indoneesia keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.